

Ag Nascadh Stair na Sraithe Sóisearaí le Cláir Foghlama Leibhéal 2

Gnéithe de na hAonaid Tosaíochta Foghlama		Torthaí Foghlama Leibhéal 2		Sonraíocht Curaclaim na Sraithe Sóisearaí: Naisc Mholta doThorthaí Foghlama			
Cumarsáid agus Litearthacht	Labhairt maris cuí ar chuspóirí éagsúla agus aireachas mar éisteoir thaispeáint	1.1 Éisteacht chun eolas a fháil a bhaineann le níos mó ná rogha amháin, m.sh. éisteacht le fógraí a bhaineann le scoil, amhlár labhartha a úsáid chun am teacht isteach agus am imeachta traenach a fháil	1.6 Tairbhe agus teorainneacha na gcineálacha difriúla bunfhoinsí agus foinsí tánaisteacha stairiúla a phlé, cosúil le fianaise i bhfoirm scríbhinn, fianaise físe, cluasfhianaise, fianaise ó bhéal agus fianaise thadhach; tuiscint ar thábhacht na seandálaíochta agus na teicneolaíochta nua ar fhiosrú stairiúil	3.6 Fiosrú a dhéanamh ar bheatha agus ar bhás sna meánaoiseanna	1.7 Breithiúnais stairiúla a dhéanamh bunaithe ar fhianaise faoi phearsa, saincheisteanna agus eachtraí san am atá thart, ag léiriú feasachta maidir le tábhacht stairiúil		
		1.2 Ceisteanna a chur chun eolas a fháil, m.sh. dátaí/praghsanna a sheiceáil (aghaidh le haghaidh agus ar an teiléafón), béile a chur in áirithe ar an teiléafón	3.1 Inscrúdú a dhéanamh ar shaol daoine i saoránacht ársa nó mheánaoiseach dá rogha féin agus míniú a thabhairt ar an gcaoi ar rannchuidigh gníomhartha agus/nó éachtaí na saoránachta sin le stair na hEorpa agus/nó stair an domhain mhóir	1.4 Tuairimí pearsanta, fíricí agus mothúcháin a chur in iúl, mar is cuí, m.sh. tuairim a chur in iúl faoi chlár teilifíse, nuacht ón deireadh seachtaine a bhí acu a chur in iúl	2.11 Naisc a dhéanamh idir stair phearsanta, áitiúil nó stair mhuintire agus phearsana, saincheisteanna agus eachtraí náisiúnta agus/nó idirnáisiúnta	2.8 Cur síos a dhéanamh ar thionchar an chogaidh ar shaol mhuintir na hÉireann, ag tagairt don Chéad Chogadh Domhanda nó don Dara Chogadh Domhanda	
	Léitheoireacht a dhéanamh chun buneoas a fháil	1.5 Páirt a ghlacadh i gcumarsáid phraicticiúil, fhoirmiúil agus neamhfhoirmiúil, m.sh. agallamh nó cruinniú tuismitheoirí múinteoirí, agallamh le piaraí ar thopaicí is spéis leo, ag comhrá agus iad amuigh le cairde, ag fógairt rudaí ar idirchum na scoile	1.14 Cineálacha difriúla scríbhneoireachta agus téacs a léimhíniú, lena n-áirítear comharthaí agus siombailí sóisialta, m.sh. gnáthfhoráidí billí, biachláir, foirmeacha, cláir ama, comharthaí bóthair agus eile, treoracha simplí ullmhúcháin bia (bruith ubh, déan ceapaire, dean cupán tae), píosa gairid scríbhneoireachta a bhaineann leo go pearsanta	1.6 Tairbhe agus teorainneacha na gcineálacha difriúla bunfhoinsí agus foinsí tánaisteacha stairiúla a phlé, cosúil le fianaise i bhfoirm scríbhinn, fianaise físe, cluasfhianaise, fianaise ó bhéal agus fianaise thadhach; tuiscint ar thábhacht na seandálaíochta agus na teicneolaíochta nua ar fhiosrú stairiúil	1.5 Fiosrú a dhéanamh ar phost an staraí, lena n-áirítear an chaoi a n-aimsíonn sé/sí fianaise agus a úsáideann sé/sí fianaise	1.5 Fiosrú a dhéanamh ar phost an staraí, lena n-áirítear an chaoi a n-aimsíonn sé/sí fianaise agus a úsáideann sé/sí fianaise	
		1.15 Eochair eolas a aimsiú ó chineálacha difriúla scríbhneoireachta, m.sh. eolas fíriciúil a aimsiú i bhfoirmeacha/billí, amanna agus dátaí coinní, biachláir, cláir ama, nuachtáin	1.18 Ar a laghad cúig abairt a scríobh/chlóscríobh ionas go ndéanann siad ciall nó go gcuireann siad eolas in iúl, m.sh. cruinniú a shocrú le cara, treoracha a thabhairt	1.21 Réimse de chineálacha difriúla scríbhneoireachta a úsáid le teacht leis an gcuipóir agus leis an lucht léitheoireachta, m.sh. seic a scríobh, foirm shimplí a chomhlánú, iontráil dialainne a chur isteach	3.1 Tuiscint chróineolaíoch a léiriú trí línte ama a chruthú agus a choinneáil de na pearsana, saincheisteanna agus eachtraí ionas gur féidir iad a aimsiú de réir mar a tháinig siad chun cinn sna tréimhsí staire áirithe.	3.2 Tionchar gabhála agus coilínithe ar dhaoine a mheas ina ndéantar tagairt do thaiscéalaíocht na Portaingéile agus na Spáinne	
	Réimse foirmeacha scríbhneoireachta a úsáid chun tuairimí a chur in iúl	1.22 Páirt a ghlacadh i léiriú nó i gcur i láthair, m.sh. mír bheag drámaíochta a léiriú don rang, damhsa nó ceol a léiriú do thuismitheoirí	1.24 Píosa oibre a dhéanamh le haghaidh taispeántais	2.6 Tábhacht stairiúil na Críostaíochta ar oileán na hÉireann a phlé, lena n-áirítear an tionchar a bhí aici ar chultúr agus ar shocháil na Luathré Críostaí	3.7 Suntas a thabhairt do na hathruithe a tharla i réimse na n-ealaíon agus na heolaíochta, agus béim ar leith ar thábhacht na hAthbheochana		
	Ealaíona léiritheacha a úsáid chun cumarsáid a dhéanamh	1.23 Réimse de chineálacha difriúla scríbhneoireachta a úsáid le teacht leis an gcuipóir agus leis an lucht léitheoireachta, m.sh. seic a scríobh, foirm shimplí a chomhlánú, iontráil dialainne a chur isteach	1.25 Úsáid a bhaint as an teicneolaíocht chun cumarsáid a dhéanamh le daoine eile i ngníomhaíocht	2.7 Tairbhe agus teorainneacha na gcineálacha difriúla bunfhoinsí agus foinsí tánaisteacha stairiúla a phlé, cosúil le fianaise i bhfoirm scríbhinn, fianaise físe, cluasfhianaise, fianaise ó bhéal agus fianaise thadhach; tuiscint ar thábhacht na seandálaíochta agus na teicneolaíochta nua ar fhiosrú stairiúil	3.1 Tuiscint chróineolaíoch a léiriú trí línte ama a chruthú agus a choinneáil de na pearsana, saincheisteanna agus eachtraí ionas gur féidir iad a aimsiú de réir mar a tháinig siad chun cinn sna tréimhsí staire áirithe.		
	Uimhearthacht	Úsáid a bhaint as teicneolaíochtaí atá oiriúnach do réimse cuspóirí	1.29 Úsáid a bhaint as an teicneolaíocht chun cumarsáid a dhéanamh le daoine eile i ngníomhaíocht	1.35 Teacht ar réimse suíomhanna gréasáin ar an idirlíon, m.sh. scoilnet, suíomhanna gréasáin a bhfuil spéis phearsanta ag an scoláire iontu	1.36 Faisnéis le haghaidh tionscnaimh a aimsiú ar an nGréasán	1.8 Tuairisc a dhéanamh ar stór fianaise stairiúil cosúil le músaem, leabharlann, ionad oidhreachta, cartlann nó taispeántas digiteach nó cartlann nó taispeántas eile	
			2.8 Uimhearcha suas go 100 in U a aithint, m.sh. fios a bheith acu cé mhéad náid le haghaidh deiceanna, céadta	2.23 Foclóir cuí a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar na haonaid a bhaineann le fad agus le hachar, m.sh. ciliméadair, méadair, ceintiméadair	2.24 Aonaid faid agus achair a aithint ar rialóir, slat méadair agus miosúr (ribín tomhais)	2.25 Rialóir a úsáid chun faid dhifriúla línte a tharraingt agus a thomhas	1.10 Tuiscint chróineolaíoch a léiriú trí línte ama a chruthú agus a choinneáil de na pearsana, saincheisteanna agus eachtraí ionas gur féidir iad a aimsiú de réir mar a tháinig siad chun cinn sna tréimhsí staire áirithe.
		Feasacht a fhorbairt ar uimhreas	Feasacht a fhorbairt ar fhad agus ar achar	2.32 Foclóir cuí a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar threo, m.sh. deiseal, tuathal, cothrománach, ingearach	2.33 Mapa simplí a úsáid chun suíomh tugtha a aimsiú	2.35 An t-achar idir dhá áit ar mhapa a ríomh	2.39 Cuir chuige bhunúsacha bailiú sonraí a aithint, m.sh. leatháin (bileoga) taifid, córas scóir
				2.42 Léaráidí bunúsacha a thógáil chun sonraí le dhá chritéar a chur in iúl, m.sh. pictegram/barrachairt a tharraingt	2.43 Labhairt ar /plé a dhéanamh faoi eolas ó bhunsonraí, m.sh. pictegram, barrachairt nó treoghráf	2.44 Líne a roinnt ina dhá chuid chothroma gan tomhas a dhéanamh, m.sh. trí fhilleadh	2.53 Lá nó dáta áirithe ar fhéilire nó ar chlár ama a aimsiú, m.sh. mo lá breithe
Feasacht spásúil a fhorbairt		Sonraí a úsáid le haghaidh réimse cuspóirí difriúla	2.32 Foclóir cuí a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar threo, m.sh. deiseal, tuathal, cothrománach, ingearach	2.33 Mapa simplí a úsáid chun suíomh tugtha a aimsiú	2.35 An t-achar idir dhá áit ar mhapa a ríomh	2.39 Cuir chuige bhunúsacha bailiú sonraí a aithint, m.sh. leatháin (bileoga) taifid, córas scóir	
			2.42 Léaráidí bunúsacha a thógáil chun sonraí le dhá chritéar a chur in iúl, m.sh. pictegram/barrachairt a tharraingt	2.43 Labhairt ar /plé a dhéanamh faoi eolas ó bhunsonraí, m.sh. pictegram, barrachairt nó treoghráf	2.44 Líne a roinnt ina dhá chuid chothroma gan tomhas a dhéanamh, m.sh. trí fhilleadh	2.53 Lá nó dáta áirithe ar fhéilire nó ar chlár ama a aimsiú, m.sh. mo lá breithe	2.54 Míonna nó gníomhaíochtaí a mheitseáil lena gcuid séasúr, m.sh. pictiúir de na séasúir a mheitseáil leis na míonna cuí
Cruthanna a úsáid		Feasacht a fhorbairt ar am	2.32 Foclóir cuí a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar threo, m.sh. deiseal, tuathal, cothrománach, ingearach	2.33 Mapa simplí a úsáid chun suíomh tugtha a aimsiú	2.35 An t-achar idir dhá áit ar mhapa a ríomh	2.39 Cuir chuige bhunúsacha bailiú sonraí a aithint, m.sh. leatháin (bileoga) taifid, córas scóir	
			2.42 Léaráidí bunúsacha a thógáil chun sonraí le dhá chritéar a chur in iúl, m.sh. pictegram/barrachairt a tharraingt	2.43 Labhairt ar /plé a dhéanamh faoi eolas ó bhunsonraí, m.sh. pictegram, barrachairt nó treoghráf	2.44 Líne a roinnt ina dhá chuid chothroma gan tomhas a dhéanamh, m.sh. trí fhilleadh	2.53 Lá nó dáta áirithe ar fhéilire nó ar chlár ama a aimsiú, m.sh. mo lá breithe	2.54 Míonna nó gníomhaíochtaí a mheitseáil lena gcuid séasúr, m.sh. pictiúir de na séasúir a mheitseáil leis na míonna cuí
Cúram Pearsanta		Nósanna sláintiúla itheacháin a fhorbairt	3.10 Cur síos a dhéanamh ar na tairbhí a thagann le réimse maith bia, m.sh. croi folláin, cnámha láidre, craiceann glan, fiacla folláine	3.12 Cleachtas choiteanna shábháilteachta a bhaineann le hullmhúchán agus stóráil bia a aithint, m.sh. do lámha a ní, feoil amh/cócaráilte a scaradh i gcuiseoir tí	3.36 Mothúcháin choiteanna a aithint mar aon le focail bhainteacha a úsáidtear chun iad a chur in iúl	3.39 Mothúcháin daoine eile a aithint, m.sh. fios a bheith agat cad a chuireann isteach air/uirthi, tuiscint a bheith agat má éiríonn sé/sí tógtha, go mb'fhéidir go n-éireoidh daoine eile sa seomra tógtha	
			Mothúcháin a aithint	3.42 Cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a bhfuil luachanna nasctha le cinntí a dhéanamh i réimse d'ócáidí difriúla, m.sh. meabhrú ar phiarbhru, iarmhairtí féideartha, eolas iontaofa a bheith ar fáil, staid fhisiceach/mhothúcháin duine, ionchais shóisialta	3.43 Liosta a dhéanamh de na rudaí na daoine ar féidir leo tionchar a imirt ar chinnteoireacht	3.45 Iarmhairtí cinntí a rinneadh a fhiosrú, le linn iad a chur i bhfeidhm agus iad a thabhairt chun críche, m.sh. éirí as caitheamh tobac, meáchan a chailleadh, airgead a choilgilt	
Cúram Pearsanta	Cinntí pearsanta a dhéanamh	3.10 Cur síos a dhéanamh ar na tairbhí a thagann le réimse maith bia, m.sh. croi folláin, cnámha láidre, craiceann glan, fiacla folláine	3.12 Cleachtas choiteanna shábháilteachta a bhaineann le hullmhúchán agus stóráil bia a aithint, m.sh. do lámha a ní, feoil amh/cócaráilte a scaradh i gcuiseoir tí	3.36 Mothúcháin choiteanna a aithint mar aon le focail bhainteacha a úsáidtear chun iad a chur in iúl	3.39 Mothúcháin daoine eile a aithint, m.sh. fios a bheith agat cad a chuireann isteach air/uirthi, tuiscint a bheith agat má éiríonn sé/sí tógtha, go mb'fhéidir go n-éireoidh daoine eile sa seomra tógtha		
		Mothúcháin a aithint	3.42 Cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a bhfuil luachanna nasctha le cinntí a dhéanamh i réimse d'ócáidí difriúla, m.sh. meabhrú ar phiarbhru, iarmhairtí féideartha, eolas iontaofa a bheith ar fáil, staid fhisiceach/mhothúcháin duine, ionchais shóisialta	3.43 Liosta a dhéanamh de na rudaí na daoine ar féidir leo tionchar a imirt ar chinnteoireacht	3.45 Iarmhairtí cinntí a rinneadh a fhiosrú, le linn iad a chur i bhfeidhm agus iad a thabhairt chun críche, m.sh. éirí as caitheamh tobac, meáchan a chailleadh, airgead a choilgilt		
Ag Maireachtáil i bPobal	Dea-chaidreamh a fhorbairt	4.2 Cásanna a aithint nuair a labhraíonn daoine go difriúil ag brath ar an lucht éisteachta, m.sh. piaraí, múinteoirí, tuismitheoirí, daoine fásta eile	4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa		
		4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa	4.7 An tábhacht atá le meas i gcaidreamh a aithint	4.11 Cur síos a dhéanamh ar chomharthaí sóirt iompar bulaiochta	
Ag Maireachtáil i bPobal	Coimhlintí a réiteach	4.2 Cásanna a aithint nuair a labhraíonn daoine go difriúil ag brath ar an lucht éisteachta, m.sh. piaraí, múinteoirí, tuismitheoirí, daoine fásta eile	4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa		
		4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa	4.7 An tábhacht atá le meas i gcaidreamh a aithint	4.11 Cur síos a dhéanamh ar chomharthaí sóirt iompar bulaiochta	
Ag Maireachtáil i bPobal	Áiseanna áitiúla a úsáid	4.2 Cásanna a aithint nuair a labhraíonn daoine go difriúil ag brath ar an lucht éisteachta, m.sh. piaraí, múinteoirí, tuismitheoirí, daoine fásta eile	4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa		
		4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa	4.7 An tábhacht atá le meas i gcaidreamh a aithint	4.11 Cur síos a dhéanamh ar chomharthaí sóirt iompar bulaiochta	
Ag Ullmhú don Obair	A bheith ábalta spriocanna foghlama a shocrú	4.2 Cásanna a aithint nuair a labhraíonn daoine go difriúil ag brath ar an lucht éisteachta, m.sh. piaraí, múinteoirí, tuismitheoirí, daoine fásta eile	4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa		
		4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa	4.7 An tábhacht atá le meas i gcaidreamh a aithint	4.11 Cur síos a dhéanamh ar chomharthaí sóirt iompar bulaiochta	
Ag Ullmhú don Obair	Ag ullmhú do ghníomhaíocht atá bainteach leis an obair	4.2 Cásanna a aithint nuair a labhraíonn daoine go difriúil ag brath ar an lucht éisteachta, m.sh. piaraí, múinteoirí, tuismitheoirí, daoine fásta eile	4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa		
		4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa	4.7 An tábhacht atá le meas i gcaidreamh a aithint	4.11 Cur síos a dhéanamh ar chomharthaí sóirt iompar bulaiochta	
Ag Ullmhú don Obair	Feasacht a fhorbairt ar shláinte agus ar shábháilteacht agus trealamh á úsáid	4.2 Cásanna a aithint nuair a labhraíonn daoine go difriúil ag brath ar an lucht éisteachta, m.sh. piaraí, múinteoirí, tuismitheoirí, daoine fásta eile	4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa		
		4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa	4.7 An tábhacht atá le meas i gcaidreamh a aithint	4.11 Cur síos a dhéanamh ar chomharthaí sóirt iompar bulaiochta	
Ag Ullmhú don Obair	Páirt a ghlacadh i ngníomhaíocht atá bainteach leis an obair	4.2 Cásanna a aithint nuair a labhraíonn daoine go difriúil ag brath ar an lucht éisteachta, m.sh. piaraí, múinteoirí, tuismitheoirí, daoine fásta eile	4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa		
		4.3 Bealaí a liostáil inar féidir le leasainmneacha agus spochadh a bheith quillíonach duit féin agus do dhaoine eile	4.4 Bealaí a aithint/a liostáil inar mhaith leo go gcaithfí leo	4.6 Páirt chomhoibríoch a ghlacadh i suíomh grúpa	4.7 An tábhacht atá le meas i gcaidreamh a aithint	4.11 Cur síos a dhéanamh ar chomharthaí sóirt iompar bulaiochta	